

и тамъ започналъ да пише и печати книги и поучения. Русия идѣла къмъ Турция съ войска, и Софроний подалъ молба на руския царь да освободи България (1809)

### Всѣко зло за добро.

Много и тежки години е прекаралъ нашиятъ народъ въ бедностъ, болести, гладъ и моръ презъ онѣзи страшни и сждбоносни времена. Всѣки си мислилъ, че народътъ ще загине. Но това не станало, защото той изтърпѣлъ, надвилъ враговетѣ и тъй станала работата, че дори и спечелилъ.

До кърджалийскитѣ времена българитѣ живѣли главно въ селата, обработвали чифлицитѣ на своитѣ спахии-беюве. Повечето отъ селянитѣ били закрепостени, нѣмали право да се мѣстятъ отъ господарската си земя. Въ градоветѣ имало турци, гърци, евреи и само тукъ-таме твърде малко българи занаятчи и тѣрговци. За това въ градоветѣ се говорѣли само три езика: турски, гръцки и еврейски. Така било до кърджалийско време. Обаче следъ него работата се измѣнила. Когато кърджалиитѣ изгорили много отъ селата и чифлицитѣ, българскитѣ селяни се разбѣгали: едни отишли изъ горитѣ, а други се преселили въ градоветѣ. Сами градскитѣ турци ги викали за слуги, за работници, за градинари и т. н. А най-главно турцитѣ викали здравитѣ и юначни селяни да пазятъ градоветѣ отъ нападенията на кърджалиитѣ. Султанското правителство, като видѣло, че съ свои войски не ще може да запази градоветѣ, разрешило да се наематъ българи, да имъ се дадатъ оржжия и, като се обучатъ, да се поставятъ за охрана на градоветѣ. Така всѣки градъ събралъ